

Vaibad puhtaks

koputades ja mineraalveega

„Näete, sellise tolmu sees mängib teie laps iga päev,” teatas ühe hirmkalli tolmuimeja müügimees mulle aastat viis tagasi ja viitas masina demonstreerimise järel tekkinud tolmuhunnikule. „Ega see pole teie süü, et teie kodu nii tolmune on. Teie masin ei saa hakkama,” lisas ta.

Kadri Suurmägi

kadri.suurmagi@postimeesgrupp.ee

Olin toona mingis meeltesegaduses lubanud puhastusteenuse tutvustamise sildi all oma koju inimese, kes osutus ikkagi müügimeheks. Ost jäi tegemata, sest hind oli ehmatavalt suur, isegi ainult „täna ja ainult teile” öeldud arvud. Ei mõjunud ka rõhuline süütundele, kuid küsimus jäi: kas tõesti saab tolmust jagu vaid see hirmkallis masin?

Nagu pole maailmast kadunud tolm, pole kadunud ka see küsimus ja mitte ainult minu jaoks. Näiteks mullu jõudis tarbijavaidluste komisjoni juhtum, kus pensionäri väitel pakus firma esindaja talle telefoni teel võimalust, et tulevad kliendile koju ja puhastavad tasuta vaiba ära. Kohale saabudes hakati aga vaiba puhastamise asemel tarbijale soovitada tolmuimeja ostu.

Eakas inimene ei saanud hinnast hästi aru, pidades 40 eurost osamakset masina hinnaks. Tegelikult läks tolmuimeja maksma 1280 eurot, millest 40 eurot oli kuumakse. Tarbija sai sellest aru kuu aega hiljem ja proovis kasutamata tolmuimejat tagastada, kuid kauplaja keeldus, viidates, et lepingust taganemise aeg on möödas. Komisjon otsustas, et kauplaja peab tarbijale raha tagastama, sest lepingusse oli müüja märkinud pensionäri sissetulekuks eksitavalt suure summa, lisaks oli klienti ka oma

Kindlasti tuleks pöörata tähelepanu lisavarustusele: vahel on küll masin ise hea hinnaga, kuid hiljem osutuvad tolmukotid väga kröbedaks kuluallikaks või on neid lihtsalt keeruline kauplustest leida.

SHUTTERSTOCK

tulemise eesmärkide suhtes eksitatud.

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametist öeldi, et eelmisel aastal selletaolisi pöördumisi palju ei olnud, kuid need, mis on tulnud, on juhtunud vanuses 60+ tarbijatega. Konkreetne avaldus tarbijavaidluste komisjoni on olnud nii vaibapuhastuse kui ka vee- puhastuse osas.

Küll aga rõhutati, et kindlasti ei pea inimene end halvasti tundma, kui soovib kasutada talle seadusega antud 14päevast taganemisõigust. Inglise keeles on selleks kasutusel termin *cooling-off period*: esimene emotsioon on möödas ning inimene saab rahulikult kaks nädalat mõelda, kas ostetud toode muudab ta elu paremaks.

Kas saab ka tolmuimejata hakkama?

Uurime, milline võiks olla soodne ja efektiivne võimalus kodu tolmust puhastada. Vastus on üllatav.

Mikrokiudlapp ja põrandakuivataja on üsna soodsad alternatiivid tolmuimejale, pakub OÜ Puhastuseksperit juhataja ja koolitaja Helge Alt, kel endal kodus polegi tolmuimejat.

Ta selgitab, et kõvakattega põrandatelt, nagu laminaadilt, parketilt, linaleomilt või

kivilt, saab kuiva lahtise sodi ära paremini ilma tolmuimejata. „Tolmuimeja, isegi kui sel on HEPA filter, ajab teisest otsast õhku välja, see paneb õhu ringlema ja tõstab tolmu õhku. Ära saame me pühkida aga ainult seda tolmu, mis on pinnal,” põhjendab ta.

Tolmu põrandalt kätte saamiseks soovib Helge Alt (pildil) põrandakui- vatajat ehk nn kummiliistu. Sellise tarkuga saab tolmu põrandalt kokku pühkida. Selle külge saab panna ka mikrokiudlapi ja põrandat puhastada vastavalt vajadusele väheniiskelt või niiskelt. „Selline meetod kogub tolmu neli korda kiiremini kui tolmuimeja ja on tunduvalt tõhusam. Need, kes on hakanud seda kasutama, ütlevad, et toad on kauem puhtad, sest nad ei aja koristades tolmu õhku,” lisab ta.

Ka Helge Aldil endal pole kodus tolmuimejat, sest on loobunud vaipadest, kuid mööblitekstiilide puhastamiseks kasutab ta töötolmuimejat.

Kui kodus on vaibad ja palju pehmet mööblit, on tolmuimejat siiski tarvis. „Siis tuleb vaadata tolmuimeja imemisvõimet,” sõnab ta.

Lisaks on väga tähtis tolmu imemise tehnika – masinaga tuleb töötada aeglaselt, et tolmuimejal oleks võimalik maksimaalselt tolm kätte saada, ning liikuda sellega vaibal risti-rästi.

Tolmuimejatega pakutakse kaasa mitmeid otsakuid, nende seas on puhastuseksperdi enda lemmik pikk prao-otsak. „Profimaailmas on ka pöörlevate harjastega otsak, hari hakkab ringlema, võtab paremini karvade vahelt tolmu ära,” toob ta teise otsaku, mida soovib masinale hankida.

Küll aga viitab ta sellele, et kindlasti tuleks pöörata tähelepanu lisavarustusele: vahel on

» lk 20

Kui kodus on vaibad ja palju pehmet mööblit, on tolmuimeja vajalik.

NIPPE

Helge Alt räägib, et teda kui oma ala spetsialisti ja entusiasti kriibib sõnapaar *põranda pesemine*.

„Pesu jätab mulje, et on ämber ja pistan lapi sisse. Vett on vaja siis, kui on vaja mustust lahti leotada. Kuiva lahtise tolmu jaoks on sobivaim õrnalt niiske mikrokiudlapp. Ülihästi saab tolmu kätte,” lisab ta.

Tema enda sõnul pole tal kodus juba 20 aastat veeämbrit.

Koristades soovib ta kasutada vett ning hoida pritspudelitest ja kangest kodukeemiast. Näiteks Norras Bergenis tehtud uuringust selgus, et koristamisel pritspudelites kodukeemiat kasutades vähenes inimeste kopsu- ja sama palju kui suitsetajatel, kes päevas 20 sigaretti ära tõmbavad.

küll masin ise hea hinnaga, kuid hiljem osutuvad tolmu- ja krõbedaks kuluallikaks või on neid lihtsalt keeruline kauplustest leida. „Terve tolmuimeja elukaare võiks enne ostmist läbi vaadata.”

Salakaval ja terviseohtlik tolm

Kuidas siis aga oleks õige koristada? „Eesmärk on võimalikult palju tolmu eemaldada,” vastab Helge Alt ja soovib sellest loogiliselt lähtuda. Kui on näha, et riivilitel või pindadel on palju tolmu, soovib ta need enne tolmu imemist kindlasti puhastada, et kogu see tolm tolmuimejaga puhastades toas ringlema ei hakkaks. „Fakt on see, et kaks tundi pärast tolmuimejaga töötamist tasuks pinnad uuesti lapiga üle käia, sest õhus olnud tolm langeb selle ajaga tagasi pindadele,” sõnab ta.

Kuigi sageli arvatakse, et tolm, mida ei nähta, pole probleem, sest silma see ju ei riiva, on olukord risti vastupidine.

Helge Alt toob näiteks uuringu, mis tehtud allergiadiagnosi soomlaste seas. Kui nad said allergiadiagnosi, soetasid

SHUTTERSTOCK

paljud endale HEPA filtriga tolmuimeja, kuid nende tervis läks halvemaks. Põhjus: nad hakkasid usinalt tolmu imema, kuid see pani õhu ringlema ja tolmu sattus õhku rohkemgi kui varem. „Kui allergik seda tööd ise teeb ja tolmu sisse hingab, on loogiline, et tervis halveneb. Ideaalne on see, et ta ei tee seda ise ega lähe kaks tundi pärast tolmuimejaga imemist sellesse ruumi,” toob ta näite.

Tolm ei riiva lihtsalt silma, vaid võib olla ka tervisele ohtlik. „Tolmu ei tasu ladustada. See kogub enda külge maakeeli öeldes igasugu pahasid asju. Kui tekib õhuringlus, on see nagu lendav vaip, mis tõuseb õh-

ku, ja inimene hingab seda sisse,” räägib ta.

Helge Alt selgitab lähemalt, et näiteks võib tolmu leida ftalaate ehk plastist tulevaid lenduvaid osakesi. Samuti võivad tolmuühineda lõhnaained, puhastusvahendite jäägid või jäljed laserprinteritest. „Tekivad tervisele kahjulikud orgaanilised ühendid, mida pikalt sisse hingates kahjustavad tervist,” lisab ta ja toob näiteks uuringu, et sekretäridel, kes on palju koopiariumis ja kes kasutavad häid parfüüme, on sagedasti astmat täheldatud.

Kui nn uus tolm on hele ja seda saab kergelt näpuga eemaldada, siis vana tolm on hallikam, köökides sageli ka kleppuv ja raskesti eemaldatav.

Helge Alt sõnab, et on tööga seoses sattunud kvaliteedikontrolli tehes kohtadesse, kus ta peab kapi otstest ja mujal otsima tolmu. Kuigi tal pole allergiat diagnoositud, tunneb ta keha kohe, kui tegu on vana tolmuga: kurk on kibe, huulenur-

Tolm kogub enda külge maakeeli öeldes igasugu pahasid asju.

Kui tekib õhuringlus, on see nagu lendav vaip, mis tõuseb õhku, ja inimene hingab seda sisse.

gad kipitavad. „Põgene, vaba laps, annab organism mulle teada,” lisab ta humoorikalt, kuid rõhutab veel kord, et kuigi sageli arvatakse, et tolm, mida ei nähta, pole probleem, sest silma see ju ei riiva, on olukord risti vastupidine.

Vaibad puhtaks koputades

Erinevate tekstiilipuhastusvahendite osas on Helge Alt pigem skeptiline. Üks põhjus see, et tekstiilipuhastusvahendites, mida saab poest soetada, on sees optilised pleegitajaid, mis aitavad valguskiirt murda teise nurga all ja tekitada tunde, et plekk on heledam või kadunud. Lisaks kipub puhastusvahend kangasse või vaipa jääma ja hakkab ise mustust siduma. „Hetkeks võib tunduda, et kangas on värskem ja puhtam, aga piltlikult öeldes hakkab see koht pärast mitmekordset toote kasutamist kleepuma,” ütleb ta.

Kuidas plekke eemaldada?

Enne pleki eemaldamist tuleb vaip korralikult tolmuimejaga puhtaks teha. „Vaibas on põhimustus lahtine ja vana vaipa puhastades võiks seda tõesti isegi 20 korda korralikult imeda,” sõnab ta. Puhastuskoolitaja meenutab suvekooli, kuhu kolleeg tõi katsetamiseks ema vana vaipa, mida ei olnud 30 aastat ühegi ainega puhastatud – eesmärk oli võrrelda erinevaid imemistehnikaid ja plaan oli ka hiljem vaip ära pesta.

„Kui vaipa oligi umbes 20 tolmuimejaga puhastatud, oli see vaip täiesti puhas ja isegi plekid olid läinud,” lausub ta ja toob välja, et kuueruutmeetrist vaibast tuli kokku sama suur hulk tolmu, kui panna kahe käe sõrmed kokku ja ajada võimalikult laiali.

Kõige efektiivsem plekkide eemaldamise viis on nn koputamismeetod. Kuigi plekk tuleks vaibast välja võtta võimalikult kiiresti, aitab see meetod ka vanade plekkide vastu. Kõigepealt tuleks plekkile panna õrnalt leiget vett või, veel parem, gaseeritud vett, mille mullid aitavad mustust eemaldada. „Siis panen pleki peale imava lapi või majapidamispeberi ja hakkkan seal peal nõudepesuharjaga koputama. Kui ma koputan, siis vaip vibreerib. Oluline on mitte hõõruda! Kümnest plekist üheksa olen saanud välja selle meetodiga,” kinnitab ta.

Kui ei õnnestu, siis soovib ta teha professionaalsest tekstiilipuhastusainest lahus ja niisutada plekki sellega ning taas koputada. Ja siis kõike puhta veega korrata. ☺

REKLAAM

LAHEMAA PÄRIMUSKOJA MUSTA PÄSSIKU TÕMMIS

Must pässik on juba rahvapärises aktiivses kasutuses olnud ning selle järjepidev tarbimine annab kehale energiat, tõstab loomulikku vastupanuvõimet haigustele, reguleerib seedimist ning toetab keha loomulikke protsesside tasakaalukat toimimist. Meie tõmmises ei sisaldu alkoholi ja see on valmistatud vaid looduslikult kasvanud mustast pässikust.

Pakume tummist ja tõhusat pässiku tõmmist 0,5- ja 1-liitristes pudelites. Saadame pakiautomaatidesse üle Eesti. Mitu on soodsam!

**KINGI
LÄHEDASTELE
TERVIST!**

Musta pässiku tõmmisest ja toimest lähemalt:

www.passik.ee

passikEST

parimuskoda@parimuskoda.ee

tel 5595 9817

KASULIK TEADA

Tarbija ei ole kohustatud ostma toodet, mida talle tema kodus müüa pakutakse. Enne lepingu sõlmimist on õigus võtta endale mõtlemisaeg, st paluda müüjal lahkuda, arutada ostuvajadust oma lähedastega (lapsed, lapselapsed, sugulased, hooldajad) ja siis ostusoovi korral ise müüjaga uuesti ühendust võtta.

Tarbija kodus toimuv müügitgevus peab toimuma tarbija suhtes ausalt. Tihti esitab müügi-mees väga veenvaid argumente toote headusest, toob välja uskumatult häid hinnaeeliseid, pakub allahindlust, küsib koguni midagi tarbija ootuste ja vajaduste kohta. Seda enam tuleb enne lepingu allkirjastamist põhjalikult kaaluda, kas pakutav toode on ilmingimata vajalik ja kas see muudab elukvaliteedi paremaks.

Kui inimene tunneb, et tema suhtes on kasutatud agressiivset kauplemisvõtet, näiteks müügi-mees on liigselt mõjutanud kaupa ostma, on ahistanud, sundinud või piiranud valikuvabadust, siis soovime tarbijal sellest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile teada anda.

Tihti on tarbijale müüdiv toode (nt tolmuimeja) juba enne ostu pakendist eemaldatud või tuleb ette, et müüja võtab toote pakendi kaasa. Kui toode on avatud või sellel puudub originaalpakend, ei tähenda, et toodet ei saa enam tagastada.

Allikas: Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet